

Voorzitter: T. van Zoelen (PvdD)

Namens de raad: J. Jones (GL), R. Gierkink (PvdA), J. Lo-A-Njoe (D66), J. Bosma (PvdD), Y. Menger (Stadspartij), F. Mertens (SP), I. Jacobs (VVD), P. Vermerris (S&S), P. Rebergen (CU), S. Kooi (CDA), E. Bernabela (PvH), D. Ram (PVV)

Namens het college: C. Bloemhoff (wethouder)

Namens de griffie: W. Bierman

Initiatiefvoorstel Burgerschapsonderwijs

00:14:02

Voorzitter: Goedenavond allemaal. Welkom bij deze meningsvormende sessie over het initiatiefvoorstel 'Burgerschapsonderwijs in de wijk'. De ChristenUnie, het CDA en D66 hebben een initiatiefvoorstel ingediend en daar is inmiddels ook een preadvies van het college over ontvangen. Dat is een positief advies. Aan de raad vandaag de vraag om in te gaan op het voorstel, het preadvies en de vijf punten van de indienende partijen. Zoals bekend werken we met twee termijnen. In de eerste termijn heeft u de mogelijkheid om een korte vraag te stellen en de tweede termijn is bedoeld voor discussie. We hebben vandaag 50 minuten. Dat betekent twee en een halve minuut per fractie, dus houdt het kort en bondig. Ook het verzoek aan de wethouder om het in de eerste termijn kort en bondig te houden. U gaat zelf over de tijd. Het college heeft tien minuten. Ik wil eerst inventariseren wie een politieke vraag over het voorstel in de eerste termijn heeft. Ik zie mevrouw Jones van GroenLinks.

00:15:12

Mevrouw Jones (GroenLinks): Dank u wel, Voorzitter. Allereerst, maar daar kom ik zo ook nog uitgebreider op terug, heel erg bedankt aan de indieners voor het indienen. Ik zie dat er heel erg wordt gezegd, we willen kijken naar mensen met een andere achtergrond, andere zienswijze en hoe we daarmee in contact komen. Ik vroeg mij af of de initiatiefnemers het met mij eens zijn dat er soms ook mogelijkheden zouden moeten zijn om misschien in een andere wijk of buurt te gaan kijken, waar misschien iets meer verschillen zijn. Is dat eventueel ook een optie die meegenomen kan worden om dat punt nog beter tot zijn recht te laten komen?

00:15:53

Voorzitter: Oké, dank. Dat is een vraag aan één van de indieners. Ik zal zo vragen wie dat kan beantwoorden. Zijn er nog meer vragen, want dan maak ik eerst nog een rondje. Dan gaan we nu over tot de beantwoording. Wie van de indieners? Ja, ik zie de heer Rebergen van de ChristenUnie. Gaat uw gang.

00:16:11

De heer Rebergen (ChristenUnie): Dank u wel, Voorzitter. Dank u wel mevrouw Jones voor de vraag. Ja, zeker, over de grens van de wijk valt soms net even meer te leren. Daarom is het mooi, als het per wijk in beeld is gebracht, dat dit ook in andere wijken beschikbaar zou zijn. Daar ben ik het dus zeker mee eens.

00:16:29

Voorzitter: Dat was een korte eerste ronde. Dan gaan we nu naar de tweede termijn en kunt u ingaan op het initiatiefvoorstel, het preadvies en de vijf punten die zijn aangedragen. Wie kan ik het...

00:16:43

Voorzitter: Iedereen is vrij, maar als u wil beginnen, gaat uw gang. ChristenUnie, gaat uw gang.

00:16:50

De heer Rebergen (ChristenUnie): Dank u wel, Voorzitter. In de samenleving neemt polarisatie toe en zijn we minder betrokken bij elkaar. Het is daarom belangrijk dat we in verbinding zijn met elkaar. Burgerschapsonderwijs kan daaraan een bijdrage leveren. Burgerschapsonderwijs is belangrijk, omdat de Nederlandse samenleving divers is. Daarbinnen is ruimte voor verschillende denkwijzen en opvattingen. Verschillende culturen bestaan naast elkaar, daarom is de gezamenlijke basis belangrijk en die wordt gevormd door inwoners met gemeenschappelijke democratische waarden. In het burgerschapsonderwijs wordt actief burgerschap en sociale cohesie bevorderd. Daardoor kunnen mensen, jong en oud, in Nederland op een prettige manier samenleven. Het gaat daarbij om kennis van de samenleving en het ontwikkelen van sociale en maatschappelijke competenties die daarvoor nodig zijn. Daarom leren leerlingen hoe zij zich verhouden tot andere mensen met andere opvattingen en hoe ze op een respectvolle wijze daarmee om kunnen gaan.

00:17:48

De heer Rebergen (ChristenUnie): Het is belangrijk dat scholen vanuit hun eigen levensbeschouwelijke of pedagogische visie leerlingen helpen bij het ontwikkelen van een passende houding. Met dit voorstel willen we de scholen een aanbod doen met activiteiten buiten de school, waarmee het burgerschapsonderwijs nog verder verrijkt kan worden. Het kan daarbij gaan om allerlei soorten organisaties die in de wijk aanwezig zijn, zoals verpleeghuizen, kerken, verenigingen, synagogen, moskeeën, gemeentehuis of het WIJ-team. Het is daarom belangrijk dat ook bekend is hoe dingen in de wijken georganiseerd zijn en met welke mensen in de wijk de school te maken heeft. De school kan het dan gebruiken om contact te leggen en om samen op te trekken bij het vormgeven van burgerschapsonderwijs. Scholen hebben daarbij ook een belangrijke maatschappelijke verantwoordelijkheid in de verbinding tussen school en wijk. Hoe zij die verbinding vormgeven, is aan de school zelf, maar de gemeente kan hierin een faciliterende en verbindende rol aannemen.

00:18:47

De heer Rebergen (ChristenUnie): Wij hopen dat scholen daardoor nog meer kunnen samenwerken met de wijk of omgeving. Als je kijkt naar het preadvies is het fijn dat college positief is over de aandacht voor burgerschapsonderwijs, het belang van de verbinding van de school met de wijk ook ziet en dat ze met de partners in de wijk in beeld wil brengen welke activiteiten kunnen worden ingezet en hoe de wijk is georganiseerd. Ook goed als met scholen gekeken gaat worden hoe activiteiten zowel binnen als buiten schooltijd en zowel binnen als buiten de school kunnen plaatsvinden. Het lijkt ons goed via wijkgericht werken en wijkplannen te werken aan ontmoeten en meedoen. Wel moeten deze activiteiten wat ons betreft niet beperkt worden tot alleen de noordelijke wijken. Graag horen we ook hoe de andere fracties daarnaar kijken. Tot zover.

00:19:33

Voorzitter: Dank voor uw toelichting of woordvoering. De heer Lo-A-Njoe van D66.

00:19:39

De heer Lo-A-Njoe (D66): Dank u wel, Voorzitter. IK zal kort aansluiten, want de kern is al door mijn collega van de ChristenUnie verwoord, waarvoor dank. Misschien nog onderstrepen, dat het wat ons betreft inderdaad in vele wijken van belang is, zo niet in alle wijken, dus zeker niet alleen in de noordelijke wijken. In reactie op wat mevrouw Jones van GroenLinks aangaf, soms moet je het even opzoeken in een andere wijk. Dat is nu inderdaad wellicht zo, maar dat duidt ook wel het belang van gemengde wijken. In ons een beeld is de ideale wijk een gemengde wijk en dan kun je het ook houden bij de wijk. Ik besef me dat dit nu nog niet het geval is, dus gaan we het op die manier doen.

00:20:19

De heer Lo-A-Njoe (D66): Een aanvulling daarnaast nog. Burgerschapsonderwijs gebeurt al en het is ook wettelijk verankerd dat het moet gebeuren door scholen. We zien dat het niet bij alle kinderen even goed landt. We zien daar een relatie tussen het belang dat kinderen hechten, ook op iets latere leeftijd dan de basisschoolleeftijd, aan democratie en andere onderdelen die horen bij het burgerschapsonderwijs met het schoolniveau. Dat kan wel eens te maken hebben, denken onderzoekers, met de manier waarop burgerschapsonderwijs wordt aangeboden. Dit is geen kritiek op de scholen, maar dat komt omdat het in de school voor een groot deel theoretisch plaatsvindt. Juist door de wijken in te gaan, door burgerschapsonderwijs praktisch te maken en met hoofd, handen en hart te leren, denken wij dat je een bredere groep kinderen kunt meekrijgen in die vaardigheden die horen bij burgerschapsonderwijs.

00:21:11

Voorzitter: U heeft een vraag van mevrouw Jacobs van de VVD.

00:21:15

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Dank u wel, Voorzitter. Dank voor het initiatiefvoorstel. Wij denken ook dat burgerschapsonderwijs heel belangrijk is, dus sluiten we daar ook volledig bij aan. Er is iets wat mijn fractie wel puzzelt en dat gaat met name om het primair onderwijs, waarbij we natuurlijk de laatste jaren toch alarmerende signalen horen dat de basisvaardigheden ook achterblijven. Je hoort in het onderwijs dat dit een aantal oorzaken heeft, die wil ik hier vooral niet bediscussiëren. Eén van de dingen is natuurlijk dat er administratieve lasten zijn, maar ook dat er heel veel extra onderdelen zijn. We vroegen ons wel af, op het moment dat je inderdaad een half uurtje aandacht besteed aan burgerschapsonderwijs of je gaat anderhalf uur de wijk in, dan gaat het uur misschien ten koste van lezen, taal en rekenen, waar we nu juist van hebben gezegd, daar moeten we echt een inhaalslag maken. Hoe hebben jullie dat meegenomen en kan één van jullie daar ook op reflecteren? Dat kan ik dan wel in mijn woordvoering doen, maar ik zou daar ook graag een reactie van de wethouder op willen.

00:22:13

Voorzitter: Dank. Dat kan aan het eind, want dan geef ik ook de indieners van het initiatiefvoorstel nog het woord, als er vragen zijn gesteld. De heer Lo-A-Njoe mag er ook direct een reactie op geven, als hij dat wil.

00:22:30

De heer Lo-A-Njoe (D66): Dank u wel. Ik snap helemaal wat mevrouw Jacobs bedoelt. Scholen hebben al heel veel te doen. Vaak is het zo, als wij in de

maatschappij problemen zien, dat we dan zeggen dat het onderwijs dat weer mooi kan oplossen, maar dat potje zit al aardig vol. Het is niet zo dat wij dit nu toevoegen, want het is dus al onderdeel van het programma, van de doelen. Met dit voorstel ontzorgen we een beetje. Dat is de bedoeling. Door te faciliteren en door in kaart te brengen, zorg je ervoor dat zij invulling kunnen geven aan datgene wat zij vanuit onderwijsdoelen moeten doen. Zij hoeven dan in ieder geval niet de tijd en energie te steken in dat deel, wat wij hier voorstellen. We hopen dat het daarmee laagdrempeliger, makkelijker en ook efficiënter wordt voor de scholen. Ik hoop dat ik daarmee voldoende antwoord heb gegeven. Het is zeker niet de bedoeling om het voor de scholen drukker te maken.

00:23:19

De heer Lo-A-Njoe (D66): Waar ik was gebleven in mijn woordvoering en dan ben ik ook wel bijna klaar, is dat het goed is om burgerschapsonderwijs in de praktijk te doen met instellingen en organisaties die in de wijk of net daarbuiten aanwezig zijn. Op die manier wordt burgerschapsonderwijs ook praktisch en daarmee hopen we dat een bredere groep leerlingen de waarden, de vaardigheden en de kennis meekrijgt die daarbij horen. Tot zover, Voorzitter.

00:23:44

Voorzitter: Oké, dank. Sander Kooi van het CDA voor de woordvoering. Gaat uw gang.

00:23:49

De heer Kooi (CDA): Dank u wel. Ik kan me wel bij D66 aansluiten. Wat ik graag wil toevoegen, is dat wat ons betreft die wijken ingaan een belangrijke tool kan zijn. De maatschappelijke diensttijd, taalles geven aan statushouders of het organiseren van maatschappelijke evenementen kunnen dingen zijn om zo deze kennis extra te verrijken en burgerschapsonderwijs ook wat meer in de praktijk vorm te geven. We wachten met smart de uitkomsten van het onderzoek af. We vinden het burgerschapsonderwijs erg belangrijk, aangezien het de maatschappelijke en politieke competenties helpt stimuleren en dit is toch wel iets wat wij erg belangrijk vinden in de maatschappij en hier moeten scholen ook aandacht aan besteden. Wij vinden echter ook dat scholen hier niet onnodig veel tijd aan moeten besteden, dus we zijn het ook eens met de VVD. Daarom zie ik dit voorstel ook meer om deze dingen te faciliteren, dan inderdaad het opleggen, want dat maakt het alleen moeilijker voor scholen en dat lijkt mij niet de bedoeling. Voor de rest is mijn woordvoering al wel door de collega naast mij gezegd, dus laat ik het hierbij.

00:24:49

Voorzitter: Oké, dank. Meneer Vermerris van Student en Stad.

00:24:57

De heer Vermerris (Student en Stad): Allereerst wil ik de indienende fracties complimenteren voor hun werk. Zoals we ook al met de begroting hebben besproken en wat ik nu nog wel even wil herhalen, is dat onderwijs de grote gelijkmaker is. Daarom is het van belang dat we inspelen op deze belangrijke waarde die we aan democratie, maar ook aan omgang met mensen en gelijkwaardigheid tot elkaar...

00:25:20

De heer Vermerris (Student en Stad): Dat we daar nogmaals, ook in onze gemeente,

goed naar kijken. Student en Stad vindt dit initiatiefvoorstel een stap in de goede richting en ook de faciliterende rol waarin we vooral scholen handvaten geven om juist burgerschapsonderwijs wat meer inrichting te geven. Student en Stad kijkt graag uit naar de evaluatie van dit rapport.

00:25:52

Voorzitter: Dank. Mevrouw Gierkink van de Partij van de Arbeid.

00:25:59

Mevrouw Gierkink (PvdA): Dank u wel, Voorzitter. Sorry, een beetje matige stem vandaag.

00:26:09

Mevrouw Gierkink (PvdA): Allereerst ook dank aan de initiatiefnemers voor het schrijven van dit voorstel. Het is volgens mij een belangrijk onderwerp, dus het is mooi dat we het ook een keer bespreken hier. Voor ons is burgerschapsonderwijs natuurlijk ook ontzettend belangrijk, juist ook voor het aanpakken en voorkomen van maatschappelijke problemen zoals racisme, discriminatie en uitsluiting. Mooi voorbeeld uit het voorstel is om elkaar te ontmoeten, zoals het stimuleren van vrijwilligerswerk doen door scholieren om elkaar te ontmoeten en uit je bubbel te komen. Een groep waar we extra aandacht voor zouden willen vragen, zijn de mbo-studenten. In het voorstel wordt ook de kloof tussen vmbo en havo-vwo genoemd en die vinden wij zeer zorgwekkend, zeker omdat dit natuurlijk ook doorwerkt op het mbo. Daarom zouden wij aan de wethouder willen vragen of het college ook mogelijkheden ziet om dit voorstel verder te trekken naar het mbo en ook te kijken hoe daar nog meer verbinding met de wijk en de rest van de gemeente gezocht kan worden.

00:27:12

Mevrouw Gierkink (PvdA): Dan hadden we nog twee andere suggesties. Het in kaart brengen van hoe de wijk georganiseerd is, kan natuurlijk ook breder getrokken worden dan alleen rondom de scholen. Het is uiteindelijk natuurlijk nuttig voor iedereen in de wijk en volgens mij bleek ook uit het preadvies dat daar al veel kennis over is. Het lijkt ons mooi als dat uitgebreid wordt en vervolgens ook aangeboden kan worden aan de andere spelers in de wijk. Misschien zien die uiteindelijk ook nog mogelijkheden voor verdere samenwerkingen, onder andere met de scholen. Daarnaast willen we dat ieder kind in zijn basis- of middelbareschooltijd een keer naar het stadhuis, het provinciehuis of de Tweede Kamer is geweest. Complimenten voor de griffie, die daar volgens mij al ontzettend veel voor doet. Het lijkt ons mooi om dat aanbod ook mee te nemen in wat er uiteindelijk aangeboden gaat worden aan de scholen. Dan wil ik me tenslotte ook aansluiten bij de zorg van de VVD over de werkdruk. Daarom wil ik nogmaals benadrukken dat we volgens mij in ieder geval op welke manier dan ook moeten voorkomen dat er meer druk op docenten wordt gelegd. Ik wil de hoop uitspreken dat het inderdaad, zoals D66 al zei, juist verlichtend gaat werken. Bedankt.

00:28:18

Voorzitter: Dank. Mevrouw Bosma van de Partij voor de Dieren. Gaat u gang.

00:28:23

Mevrouw Bosma (Partij voor de Dieren): Dank u, Voorzitter. Nederland scoort,

internationaal gezien, laag op de invulling van maatschappijleer en burgerschap. Daarom is het ook goed dat hier vandaag in de raad en ook in het BBO opnieuw aandacht komt voor burgerschapsonderwijs. We vinden het belangrijk dat jonge mensen de kennis en vaardigheden krijgen om zich onderdeel te voelen van de samenleving en om kritisch te kunnen zijn op onze samenleving en democratie. Burgerschapsonderwijs kan hier een mooie rol in spelen. In het initiatiefvoorstel wordt gesteld dat er een kenniskloof is tussen het vmbo aan de ene kant en havo-vwo aan de andere kant. Vervolgens wordt er gesteld: dit leidt er onder andere toe dat 71 procent van de vwo-leerlingen het leven in een democratie belangrijk vinden, terwijl slechts 34 procent van de vmbo'ers dat vindt. De link tussen deze twee zaken, dus dat het één leidt tot het ander, leek mij sterk en niet echt te onderzoeken. Dat blijkt ook niet onderzocht. Het tweede onderzoek gaat echt alleen over hoe leerlingen kijken naar de democratie en dus niet waar dat door komt. Ik zou de indieners willen vragen deze suggestie uit het voorstel te halen. Wat wel is onderzocht, is dat politieke kennis bij tieners een voorspellende factor is voor latere politieke participatie. Daar ligt wat ons betreft een mooie rol voor burgerschapsonderwijs, dus onze steun.

00:29:37

Voorzitter: Dank. Wilt u daar gelijk op reageren of aan het eind? Dan parkeren we die vraag eventjes en gaan we door met de woordvoeringen. Mevrouw Menger van Stadspartij 100% voor Groningen.

00:29:49

Mevrouw Menger (Stadspartij 100% voor Groningen): Dank u wel, Voorzitter. Mijn fractie heeft een hele korte woordvoering. Wij willen de indienende fracties bedanken voor dit initiatiefvoorstel. Dit is een belangrijk onderwerp en wij steunen dit van harte. Dank u wel.

00:30:05

Voorzitter: Dat was kort maar krachtig. Mevrouw Jones van GroenLinks, is dat voor de woordvoering?

00:30:14

Mevrouw Jones (GroenLinks): Ja, ik heb geen interruptie op zo een korte en bondige woordvoering, Voorzitter. Dank u wel voor het woord. Wij steunen het initiatief ook. Dat had ik net al kort toegelicht. Wat ons wel goed lijkt en daarom zijn we blij dat dit ook is opgenomen in het voorstel, is om eerst te kijken bij het BBO waar behoefte aan is. Ik kan me voorstellen dat het in kaart brengen van - ik zeg maar wat - een kerk die vrij prominent in de wijk staat, dat we scholen daar niet per se op hoeven te wijzen. Er zijn veel initiatieven zijn en misschien is het ook juist goed om te kijken naar waar willen de scholen hun burgerschapsonderwijs. Aan welke initiatieven hebben zij behoefte en om het op die manier in te richten. Verder zijn we het eens met de woordvoeringen van de Partij van de Arbeid en de Partij voor de Dieren, als het gaat om het belang van het aankakten van maatschappelijke problemen. Om in te gaan op de vraag of we dan alleen moeten focussen op de noordelijke wijken. In principe steunen wij natuurlijk de prioriteit van de focus op de noordelijke wijken en het belang van ongelijk investeren. We zien echter ook dat in kennis over de leefomgeving soms ook in deze stad grote verschillen zijn en dat het niet bij iedereen bekend is. Ik denk dat het prima is dat we beginnen bij de noordelijke wijken, maar

ook buiten die wijken zien dat het belangrijk is dat mensen weten dat er verschillen zijn en dat we die ook willen aanpakken. Natuurlijk ben ik het helemaal eens met D66 dat ons doel gemengde wijken zou moeten zijn. Echter, zolang dat nog niet het geval is, is het goed dat we kennis hebben van elkaars opvatting en leefwereld en dat we daar verder in investeren. Dank u wel.

00:32:03

Voorzitter: Dank u. Ik kijk nog even rond. Volgens mij is de SP, PVV en Partij voor het Noorden nog. Partij voor het Noorden, mevrouw Bernabela voor de woordvoering? Gaat uw gang.

00:32:13

Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden): Ja, dat klopt, Voorzitter. Graag wil ik de indienende partijen bedanken voor het opstellen van dit voorstel. Voor kinderen en jongeren is het erg belangrijk om al tijdens hun schooltijd midden in het leven te staan en te weten hoe de wereld in elkaar zit. Burgerschapsonderwijs is daar een goede manier voor. Wij kunnen ons dan ook vinden in het voorstel en in het advies van het college. We zijn heel erg benieuwd hoe er invulling aan gegeven gaat worden. Misschien een suggestie. Vanmorgen waren we op bezoek bij OOG Televisie. Zij willen ook meer met onderwijs doen, dus misschien is daar ook samenwerking mee mogelijk.

00:32:51

Voorzitter: Dank. De laatste vraag heb ik niet goed begrepen. Was dat nog een laatste vraag aan de indieners?

00:32:56

Voorzitter: Mevrouw Mertens van de SP.

00:33:04

Mevrouw Mertens (SP): Dank u wel, Voorzitter. Ook de initiatiefnemers bedankt. Als SP zijn we blij dat burgerschap en wijkgericht werken belangrijk worden gevonden. Deze bewustwording kan op jonge leeftijd worden gestimuleerd en niet alleen in het klaslokaal. Juist in de maatschappij doen jongeren ervaringen op die belangrijk zijn voor deze ontwikkelingen. We vinden het zeker mooi dat dit onder de aandacht wordt gebracht. We vinden het ook goed dat er gekeken wordt naar wat er in de wijken gedaan kan worden met burgerschapsonderwijs en hoe we dit kunnen inzetten, maar we willen niet dat er nog een extra taak opgelegd gaat worden aan het onderwijs. Ik hoop ook dat, zoals de indieners al aangaven, het vooral lastenverlichtend gaat werken en dat het niet nog een extra taak gaat worden voor de al overbelaste leraren. Ik ben vooral benieuwd wat de scholen zelf gaan vinden en waar behoefte aan is. Dank u wel.

00:33:48

Voorzitter: Dank. Volgens mij blijft dan alleen nog de heer Ram van de Partij voor de Vrij...

00:33:53

Voorzitter: Oh, excuses.

00:33:55

Voorzitter: Wie van u geef ik het woord? Mevrouw Jacobs van de VVD.

00:34:04

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Ik had bij mijn interruptie aan meneer Lo-A-Njoe inderdaad gevraagd wat het betekent voor het onderwijs. Meneer Lo-A-Njoe zegt natuurlijk dat we ze ontzorgen. Zo heb ik het voorstel ook gezien. Alleen het idee is natuurlijk wel dat er wat mee gedaan wordt. Dat jullie gaan ontzorgen waar ze kunnen koken met bejaarden, maar dan moeten ze 'koken met bejaarden'. Ik ken namelijk een school - serieus - die hadden een schooltuintje en zij zijn er daarom wel mee gestopt. Het wandelen naar het schooltuintje en het werken in een schooltuintje en het weer terug twee kostte twee en een half uur. Ik ben wel benieuwd hoe de wethouder daartegen aankijkt en of zij ook wat hiervan verwacht in het BBO. Mijn fractie vindt het initiatief wel heel erg leuk, maar we maken ons daar wel zorgen over. Wij vinden burgerschapsonderwijs wel heel erg belangrijk. Wij hopen ook dat burgerschapsonderwijs inderdaad een bijdrage kan leveren aan het politiek besef en democratisch bewustzijn en dat bij het verplicht hebben van burgerschapsonderwijs die kloof, zoals je die ziet bij de basale democratische kennis, ook verkleind gaat worden. Het antwoord op de vraag van mevrouw Gierkink zou ik ook graag van de wethouder willen weten. Ik snap haar opmerking over meenemen op het mbo, maar bij mijn weten is burgerschapsonderwijs verplicht voor het po en het vo en niet voor het mbo, dus ik zou graag willen weten of dat klopt. Ook hoor ik graag van de wethouder wat wij kunnen doen als het geen verplicht vak is op het mbo. Een goed initiatief, maar we hebben wat zorgen over de uitvoering.

00:35:50

Voorzitter: Dank. Als de Partij voor de Vrijheid geen woordvoering meer heeft, dan kunnen we doorgaan naar de beantwoording. Zal ik eerst de indieners nog laten reageren op de vragen die gesteld zijn en dan de wethouder? Ik heb toegevoegd mbo en daarmee ook de opmerking van de VVD dat het daar niet verplicht is, ten kostte van reguliere taken, Tweede Kamer meenemen en ook nog de vraag van de Partij voor de Dieren. Wie kan ik het woord geven? De heer Rebergen.

00:36:25

De heer Rebergen (ChristenUnie): Dank u wel, Voorzitter. De vraag van de VVD, waar bij een aantal andere partijen aansloten. Het is inderdaad niet de bedoeling om iets extra's te gaan doen. Er staan uren voor burgerschapsonderwijs in het vo en de bedoeling is om die uren te vullen. Om de scholen te faciliteren om die uren op een goede manier in te vullen, zo praktisch mogelijk waar het kan. De suggestie voor mbo. Bij mijn weten, wordt er wel burgerschapsonderwijs gegeven op het mbo. Wat mij betreft, zal ook zeker voor het mbo die inventarisatie beschikbaar komen. Om te beginnen bij de behoefte van scholen was een suggestie van GroenLinks. Natuurlijk moet er samenspraak zijn met de scholen. Aan de andere kant kun je ook zeggen, als ze niet weten wat er is, dan kunnen ze er ook geen behoefte aan hebben. Het moet een samenspel zijn en het hoeft niet of het één of het ander te zijn. De Partij voor het Noorden gaf de suggestie voor samenwerking met OOG. Ik denk dat er een heleboel organisaties zijn waar mogelijkheden zijn en dat zal uit de inventarisatie moeten blijken. Tot zover, volgens mij.

00:37:38

Voorzitter: Ik geloof dat de heer Lo-A-Njoe nog gaat reageren op de vraag van de Partij voor de Dieren.

00:37:45

De heer Lo-A-Njoe (D66): Ja, zeker. Ik snap de vraag van de Partij voor de Dieren. Ik heb nog even gekeken hoe we het precies hebben opgeschreven. Ik kan me voorstellen dat het wat anders geïnterpreteerd wordt dan het bedoeld is. Ik begrijp dat u denkt, zoals wij het hebben opgeschreven, dat het cognitieve niveau van leerlingen zou leiden tot een verschil in burgerschapskennis. Dat is niet wat we bedoelen. Wat we daar schrijven, is dat de kloof is toegenomen. De inspectie houdt dat bij en die ziet dat de kennis over burgerschap bij vwo-leerlingen omhoog is gegaan en dat zie je bij de vmbo-leerlingen niet. Dat heeft niet zoveel met die leerlingen te maken, blijkt uit onderzoek. Uit onderzoek blijkt, dat de manier waarop het onderwijs wordt aangeboden, overigens ook in het middelbaar onderwijs, anders is. In het kort gezegd komt het erop neer, dat bij kinderen met een vmbo-achtergrond burgerschapsonderwijs veel meer de nadruk legt op hoe wetten en regels in elkaar zitten en hoe ze zich eraan moeten houden. Bij vwo en havo-leerlingen ligt de nadruk meer op kritisch leren denken en reflecteren op maatschappij en politiek. Het heeft dus ook te maken met hoe het onderwijs wordt aangeboden.

00:38:49

De heer Lo-A-Njoe (D66): Nogmaals, voor het basisonderwijs geldt, laten we dat niet alleen theoretisch doen, maar vooral ook praktisch door de wijk in te gaan en dan hopen we daarmee ook die verschillen wat kleiner worden. Ik hoop dat ik daarmee de vraag heb beantwoord. Het is een beetje onderwijskundig antwoord, maar er is veel kennis over opgedaan in onderzoek. Op www.gelijkekansenindeklas.nl is al dat onderzoek gebundeld en wordt ook uitgebreid op dit verschil ingegaan. Laat helder zijn dat burgerschapsonderwijs voor alle kinderen van belang is en dat het van belang is dat we dat op verschillende manieren doen, zodat zoveel mogelijk kinderen zich dat eigen kunnen maken.

00:39:22

Voorzitter: Daar wil mevrouw Bosma nog op reageren. Gaat uw gang.

00:39:26

Mevrouw Bosma (Partij voor de Dieren): Dank je wel. Ik ben benieuwd of dit antwoord betekent dat de suggestie daaruit wordt gehaald, want dat kon ik er zo snel niet uit opmaken.

00:39:35

Voorzitter: De heer Lo-A-Njoe.

00:39:38

De heer Lo-A-Njoe (D66): Ik kijk even naar de mede-indieners. We kunnen de suggestie die kan leiden tot het idee dat het één leidt tot het ander er natuurlijk prima uithalen, want dat is niet de kern van dit voorstel.

00:39:50

Voorzitter: Oké, dan waren dat de antwoorden van de indienende fracties en geef ik nu het woord aan de wethouder over het preadvies en de gestelde vragen.

00:40:00

Mevrouw Bloemhoff: Dank u wel. Het preadvies lijkt me voldoende helder, daar hoeft niet nog een verdere toelichting op van mij. Ik denk dat een paar dingen aan de orde zijn geweest net in de discussie, waar ik even op wil reageren. Er is mij ook een

tweetal vragen gesteld, in ieder geval door de VVD-fractie. De discussie ging even over...

00:40:21

Mevrouw Bloemhoff: Hoe wij het voorstel zien, is dat we bespreken met het BBO of dit voldoet aan de behoefte en dat we vervolgens echt gaan kijken van...

00:40:30

Mevrouw Bloemhoff: Dat is even een antwoord op de suggestie van mevrouw Jones van GroenLinks. Er moet wel een behoefte liggen en als die er niet ligt of men zegt, we doen dit op een andere manier, dan is het een andere vraag. Uiteindelijk is het faciliterend voor het onderwijs en zo heb ik het initiatiefvoorstel ook gezien. We zullen het eerst daar bespreken en dan kunnen we het natuurlijk prima per wijk - wat is dan een wijk - of per gebied, zoals we de gebieden hebben ingedeeld van de gemeente, in kaart brengen. Die informatie is er ook, dus het lijkt mij niet heel ingewikkeld om dat te verstrekken en dat sluit ook aan...

00:41:07

Mevrouw Bloemhoff: In de noordelijke wijken zijn we heel actief met die pedagogische wijkplannen en daar is een hele nauwe samenwerking met het onderwijs. Dat is misschien ook wel de plek om dit nader te bespreken, maar dit zal in elk geval voor alle gebieden moeten gebeuren. Er werd net ook gezegd, misschien is het voor sommige gebieden in juist niet de noordelijke wijken wel eens goed om te kijken naar wat er in de noordelijke wijken gebeurt. Misschien is het wel goed als je in Reitdiep woont als jongere of als basisschoolleerling dat je ook een beetje begrip hebt voor wat er in Selwerd gebeurt en vice versa. Juist die kruisbestuiving en kom uit je bubbel en wees je bewust hoe die maatschappij eruitziet, dat is denk ik heel erg belangrijk. Dat zou ook weer heel mooi aansluiten op onze aanpak voor kansengelijkheid. Dat wilde ik daar in algemene zin over zeggen.

00:41:58

Mevrouw Bloemhoff: De VVD had een vraag over de relatie; hoe ziet de wethouder dit in relatie tot de basisvaardigheden taal, rekenen en lezen. Weet je, socialisatie en persoonsvorming is net zo goed een functie van het onderwijs als die kwalificerende functies. Het hoort dus gewoon bij het onderwijs. Burgerschapsonderwijs is ook een vak en daar moet invulling aan gegeven worden. Dat kun je op allerlei manieren doen, dus zie het als ondersteuning inderdaad van die tak van sport binnen het onderwijs. Taal, rekenen en lezen zijn heel belangrijk, maar die socialiserende functie is ook van belang en die persoonsvorming.

00:42:39

Mevrouw Bloemhoff: Van de Partij van de Arbeid had ik een vraag genoteerd over het mbo. Wat kunnen we doen voor het mbo. Het mbo is ook actief met burgerschapsonderwijs en hebben daar ook vakken voor over de maatschappij. Dat gaat voornamelijk over hoe functioneer je later na het afronden van je mbo in die samenleving. De raad weet als geen ander dat ze ook wel de raad bezoeken en dat er uitwisseling plaatsvindt in het kader van die vakken. Wij kunnen natuurlijk dat, wat wij in de gebieden ophalen, ook verstrekken aan de mbo-instellingen. Het is natuurlijk wel zo dat de mbo-instellingen regionaal georganiseerd zijn, dus dat ook veel studenten uit de regio komen. Die komen niet uit onze wijken. Ik daarop willen reageren, dat we met het mbo bespreken of die behoefte er is. Als we toch bezig

gaan met inventariseren per gebied, dan kan het natuurlijk altijd aangeboden worden.

00:43:46

Mevrouw Bloemhoff: U had een suggestie over die democratische instituties en iedereen zou eigenlijk kennis moeten maken met de democratische instituties. We kunnen dit denk ik meenemen als we dit in het BBO bespreken; hoe zien we dat en wat moet daar nog op gebeuren. Nogmaals, ik denk dat het juist bij de mbo's heel goed loopt, maar dat kan meegenomen worden. Datzelfde geldt voor het bredere aanbod, waar net naar werd gevraagd.

00:44:16

Mevrouw Bloemhoff: De vraag van GroenLinks had ik denk ik al meegenomen. We moeten eerst inventariseren waar precies de behoefte ligt, zodat we niet een mismatch hebben, maar dat we kijken naar wat het onderwijs nodig heeft. Volgens mij, Voorzitter, ben ik door alle opmerkingen heen.

00:44:35

Voorzitter: Oké, dan zal ik aan de commissie vragen of er nog overgebleven vragen, twijfels of wat dan ook zijn. Nee? Dat lijkt me helder. Dan is het nog de vraag...

00:44:50

Voorzitter: Ik heb een kleine tekstuele aanpassing gehoord en dan neem ik aan dat het initiatiefvoorstel in deze vorm wordt ingediend. Oké, mooi. Dan wil ik er tot slot nog op wijzen dat er om half negen bij het inloopspreekuur een manifest wordt aangeboden. Dat is over een uur. Als u daarbij wil zijn, denk ik dat men dat zeer op prijs stelt. Ik wens iedereen een prettige avond.